

Predmet: Vukovar – Proleterska

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: K. Po2 1/23

Krivično delo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SRJ

Optuženi: Jovan Radan

Glavni pretres 16. 12. 2024.

Na današnjem glavnom pretresu, putem videokonferencijske veze sa Županijskim sudom u Osijeku, ispitane su dve svedokinje optužbe. Županijski sud u Osijeku je obavesti sud da su druge dve pozvane svedokinje Marija Rajić i Štefanija Varga navele da navedenog dana neće biti u Hrvatskoj i zamilile su da ih sud više ne poziva da svedoče.

Ispitivanje oštećene Snježane Cirba

Svedokinja/oštećena, Snježana Cirba, izjavila je da su u oktobru i novembru 1991. godine u vreme napada na Vukovar, iz komšijske kuće u kojoj se skrivala, vojnici sve civile prvo odveli u Velepromet, nakon čega su, sutradan, oštećenu odveli u jednu privatnu kuću. Navela je da se kuća u koju je bila odvedena nalazila u delu gradu u kojem do tada nije bila, te nije znala da li je ulica u kojoj se kuća nalazila nosila naziv Proleterska. Oštećenu su iz Veleprometa u privatnu kuću odveli Ljuba, čijeg se prezimena ne seća, i Željko Braćanić, Srbi meštani iz Vukovara, obučeni u zelenoj uniformi. Navela je da joj je rečeno da ne koristi svoje udato prezime Cirba, jer je tih dana bilo nepoželjno, zbog toga što je njen suprug bio pripadnih hrvatske vojske. Oštećena je objasnila da je u kuću u koju je bila odvedena bilo njih četvoro, te da kuća nije bila zaključana, niti je bilo stražara, ali da nije imala gde da ode, a da tih dana zbog granatiranja niko nije izlazio iz kuće. Prema rečima oštećene u kuću u koju je bila odvedena je dolazio okrivljeni Jovan Radan, i pod pretnjom da će „ukoliko ne bude bila poslušna dovesti više ljudi da sa njom rade isto“, oštećenu silovao. Dolazio je „nasilnički, arogantno, sa tom namerom, i rekao da „sve Hrvatice treba jebati da rađaju srpsku decu“. Opisala je da je plakala, pružala otpor „koliko je mogla“, te da se u jednom trenutku isključila, „više nije bila prisutna u svom telu“, te da je tada pomislila da sa njom može raditi šta hoće, ali da njenu „dušu neće imat“. Oštećena je navela da ju je okrivljeni različitih dana ukupno 2 ili 3 puta silovao, da okrivljenog pre toga nije poznavala, te da ga sada ne bi prepoznala ni da ga na ulici sretne, ali ga je videla na televiziji 1996. ili 1997. godine kako govori o dešavanjima u Vukovaru, kada ga je prepoznala i zapisala njegovo ime. Oštećena nije mogla da se seti da je 2001. godine u policijskoj stanici u Osijeku vršila prepoznavanje lica, gde je na jednoj od pokazanih fotografija identifikovala okrivljenog. Na predočavanje suda, kako izjave, tako i fotografija, oštećena je za jednu od fotografija rekla da može biti lice koje ju je silovalo, da liči, ali da ne zna, jer je davno bilo. Tokom svedočenja oštećena je navela da je tokom godina sve to pokušavala „maknut“ i zaboraviti, a da se sada svega mora setiti. Navela je da je bila korisnik državne pomoći silovanim ženama u ratu, na osnovu čega je primala materijalnu naknadu, te da misli

da je u program pomoći „ušla“ pre izjave o silovanju koju je dala nadležnim organima Hrvatske.

Ispitivanje svedokinje Snježane Maljak

Svedokinja Snježana Maljak je u svom iskazu rekla da oštećenu Snježanu Cirbu u vreme događaja u Vukovaru nije poznavala, te da su se upoznale pre dvanaest godine, kada su prikupljane priče žena silovanih u ratu, a da su kasnije išle zajedno na lečenje. Navela je da zna Jovana Radana i opisala ga kao lice srednjeg rasta, „crnog“, sa pištoljem, ali se nije mogla setiti tačne boje kose i da li je imao brkove ili bradu, da nije bio mršav, a pošto je sedeo kada ga je videla, nije mogla oceniti koje je visine bio, ali je navela da je bio „krupniji od Ivkovića“. Svedokinja se seća okrivljenog kao jednog od lica koje se nalazilo u prostoriji u koju su je doveli i naterali je da bira koji će je od prisutnih lica silovati. Svedokinja je zatim izjavila da je kada ju je Dušan Ivković silovao isti rekao da „Jovica Radan to radi sa Snježanom Cirbom i da nije jedina kojoj se to događa“, što je svedokinji ostalo „urezano u sećanju“. Navela je da je i u postupku koji se pred hrvatskim organima vodio protiv Dušana Ivkovića i Radeta Ivkovića svedočila i o okrivljenom Jovanu Radanu.

Branilac okrivljenog je na iskaz svedokinje Snježane Maljak istakao primedbu, rekavši da se svedokinja danas jasno seća da joj je Dušan Ivković rekao da je Snježanu Cirbu silovao Jovan Radan, dok je u izjavi koju je 2016. godine dala nadležnim organima u Osijeku izjavila da “ne zna da li joj je rekao Dušan, Mira ili neko treći”.

Sledeći glavni pretres zakazan je za 24. februar 2025. godine u 10 časova.